

สิรินางค์ ปานศรี. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการผู้ควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์, อาจารย์ ลำสัน เลิศกุลประหยัด

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 4 ประการคือ เพื่อศึกษาสถานการณ์และศักยภาพของสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสินค้าบริการที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปใช้บริการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 385 คน และผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคส์แควร์ การทดสอบค่า T-Test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดโดยเน้นเรื่องของวัฒนธรรมไทยที่มีการนวดแผนไทย และการมีบุคลากรที่มีความเต็มใจให้บริการเป็นหลัก โดยจำนวนของนักท่องเที่ยวนั้นมีแนวโน้มขยายตัวสูงในกลุ่มผู้ที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไป และมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละปี นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังมีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน และการมีทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากรัฐอย่างมากในการพัฒนาธุรกิจประเภทนี้ แต่ปัญหาที่สำคัญคือเรื่องของการควบคุมมาตรฐานการให้บริการ พนักงานผู้ให้บริการ และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2. นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้านมากที่สุด และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 - 29,999 บาท มากที่สุด

3. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในช่วงเวลาวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ บุคคลที่นักท่องเที่ยวด้วยมากที่สุด คือ เพื่อนและคู่รัก ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งที่นักท่องเที่ยวใช้ในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุดคือ 500 - 1,500 บาท ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวมากที่สุดคือ แบบค้างคืน ความถี่ที่ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ 1 - 2 ครั้ง วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวคือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและผ่อนคลายความเครียดมากที่สุด และประเภทบริการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่นักท่องเที่ยวนิยมไปใช้บริการมากที่สุด คือนวดแผนไทย

4. นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสินค้าบริการที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นปัจจัยด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการบุคลากร ด้านขั้นตอนการให้บริการ และด้านภาพลักษณ์ต่าง ๆ ขององค์กร และยังมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ท่องเที่ยวด้วย ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง และระยะเวลาที่ท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นปัจจัยด้านสินค้า ด้านราคา ด้านบุคลากร และด้านขั้นตอนการให้บริการ และยังมีความสัมพันธ์กับ ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง และระยะเวลาที่ท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านขั้นตอนการให้บริการ และด้านภาพลักษณ์ต่าง ๆ ขององค์กร และยังมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ท่องเที่ยวด้วย และค่าใช้จ่ายต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

SIRIKHANANG PANSRI. (2006) *Factors affecting the Health Promotion Tourism behavior of tourists in Bangkok Metropolitan Area*. Master thesis, M.Sc. (Ecotourism Planning and Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.

Advisor Committee : Assoc.Prof. Dr. Pisamai Jarujitipant and Mr. Lamson Lertkulprayat.

There were four main objectives of this research. The first objective was to study the situation and the potential of the health promotion tourism in Bangkok metropolitan area. The second objective was to study the health promotion tourism behavior of tourist in Bangkok metropolitan area. The third objective was to analyze the personal factors and the marketing-mix factors that affected the health promotion tourism behavior of the tourists in Bangkok metropolitan area. Finally, the objective was to study the problems and the suggestions to improve and develop the health promotion tourism.

The sampling consists of 385 tourists who were traveling the health promotion tourism in Bangkok metropolitan area and 15 health promotion tourism service places in Bangkok metropolitan area. The questionnaires and the interview forms were used as the tools to collect the data and to analyze the data using Content analysis, SWOT analysis, frequency, percentage, mean, standard deviations, Chi-square test, T-Test and One-way ANOVA.

The research results showed that:

1. The health promotion tourism service places in Bangkok metropolitan area use the marketing method by emphasizing the Traditional Thai Massage and the service minded staffs. The situation of the number of the health promotion tourists is increasing in the moderate income people and it is increasing more than 50% yearly. Moreover, Bangkok metropolitan area has the potential to develop this kind of tourism because of it has the appropriate economic factor, infrastructure and the tourism resources. In the same time the government also supports the health promotion tourism very much. The important problems of the health promotion tourism are the standard of the service, the staffs and the public relations.

1. Most of the tourists, who were traveling the health promotion tourism in Bangkok metropolitan area are female, aged 41-60 years old, single, hold a bachelor degree, working as private company employee and had income 20,000-29,999 Baht per month.

2. Most of the tourists, who were traveling health promotion tourism in Bangkok metropolitan area, were travel on the weekend or the official holidays with friends, boyfriends and girlfriends, spent 500-1,500 Baht, overnight traveling, traveled 1-2 times yearly. The main purpose of the traveling was to relax or release the stress and the most popular service was the Traditional Thai Massage.

3. Most of tourists, who were traveling health promotion tourism in Bangkok metropolitan area, had the opinions about factors affecting the health promotion tourism behavior in all aspects at the high level.

4. To analyze the factors affecting the Health Promotion Tourism behavior of tourists in Bangkok Metropolitan Area showed that

Age was statistically significant associated with the price aspect, place aspect, promotion aspect, process aspect and the physical evidence aspect and also statistically significant associated with the traveling partner and the expense.

Education was statistically significant associated with the product aspect, price aspect, people aspect, process aspect and process aspect and also statistically significant associated with the expense and the length of the traveling.

Income monthly was statistically significant associated with the place aspect, promotion aspect, people aspect and process aspect and also statistically significant associated with the traveling partner and the expense.